

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika

(elanike hinnangute alusel)

Tallinn
Detsember 2003

Vastutav täitja: Evelin Ahermaa

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 681 4650

e-mail: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Alkoholi tarbimise harjumused	4
1.1. Elanike alkoholsete jookide eelistused	4
1.2. Alkoholi tarbimisega seotud probleemid.....	7
2. Hinnang Eesti alkoholipoliitikale	9
2.1. Alkoholi kättesaadavus.....	9
2.2. Hinnang alkoholipoliitika meetmetele.....	11
Kokkuvõte	15
Lisad	
Lisa 1. Küsitlustulemuste protsentjaotused	16
Lisa 2. Küsitlustulemuste protsentjaotused sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes	19
Lisa 2.1. Alkoholsete jookide tarbimise sagedus	19
Lisa 2.2. Hinnang Eesti alkoholipoliitikale	25
Lisa 2.3. Suhtumine alkoholipoliitika muutmise võimalustesse	26
Lisa 3. Küsitletud kogumi iseloomustus.....	40

SISSEJUHATUS

Alkoholi tarbimine on Eestis aasta-aastalt suurenenud ning tarbimine näitab kasvutendentsi ka paljudes teistes Euroopa riikides. Sellest tulenevalt on üha aktuaalsemaks muutumas alkoholipoliitika teema, mille raames püütakse muuta elanike alkoholi tarbimisharjumusi ning ka väärtushinnanguid. Samas on siinkohal tegemist keerulise küsimusega, kuna ühelt poolt on riik huvitatud tööjõu jätkusuutlikkusest ja taastootmisest, teisest küljest on aga alkoholi müügi näol tegemist ka olulise maksuressursiga (aktsiisi ja käibemaksu laekumised).

EV Põllumajandusministeeriumi tellimisel uuris Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) 2003. aasta novembris alkoholsete jookide tarbimisega seotud küsimusi Eesti elanike seas. Selleks viidi läbi elanike ulatuslik küsitlus alkoholiga seotud probleemide kohta. Analoogiline küsitlus leidis aset ka aastatel 1998-2002.

Antud töö eesmärgiks on välja selgitada elanike alkoholi tarbimise harjumused ning suhtumine riigi alkoholipoliitikasse. Sellest tulenevalt on töö jaotatud kaheks peatükiks. Esimene peatükk kajastab elanike eelistusi alkoholi tarbimisel erinevate alkoholsete jookide liikide lõikes ning hinnanguid alkoholi tarbimisest tulenevatele probleemidele. Teine peatükk keskendub riikliku alkoholipoliitika problemaatikale. Analüüsi tulemused kajastavad 2003. aasta olukorda ning muutusi, võrreldes aastatega 1998-2002. Peatükkide lõikes on tulemused esitatud ka graafiliselt.

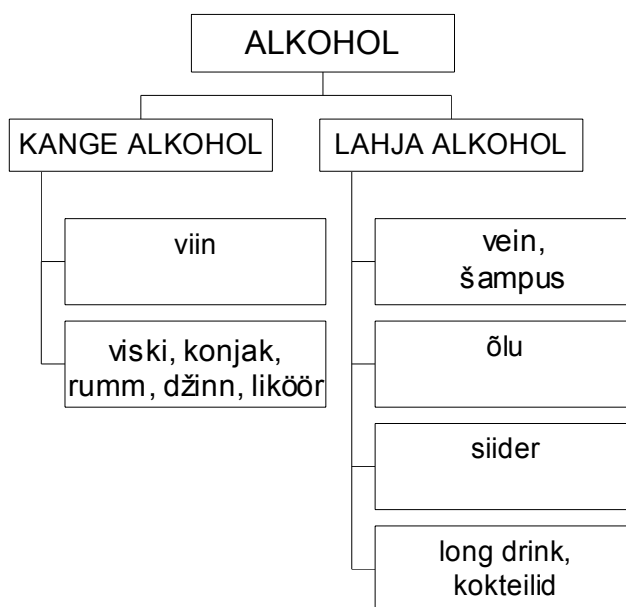
Uurimistöö tugineb 824 Eesti elaniku kirjalikule küsitlusele, mis viidi läbi 2003. aasta novembris. Küsitletud kuuluvad EKI tarbijate paneeli koosseisu ning esindavad läbilõiget Eesti elanikest soo, rahvuse, elukoha, regiooni, vanuse (18-75 eluaastat), hariduse ja netosissetuleku (pereliikme kohta kuus) järgi.

1. ALKOHOLI TARBIMISE HARJUMUSED

Alkoholi tarbimisharjumused hõlmavad endas erinevaid valdkondi, saab rääkida jookide eelistustest, tarbimissagedusest ning -kogusest, tarbimise põhjustest, kohtadest jne. Antud peatüki ülesandeks on kajastada elanike alkoholi tarbimisharjumusi tulenevalt alkohoolse joogi eelistustest ning analüüsida, mida elanikud arvavad eestimaalaste alkoholi tarbimise ja sellest tulenevate probleemide kohta. Selleks viis EKI 2003. aasta novembris läbi küsitluse, kus vastajatel oli võimalus hinnata nii enda tarbimist kui olukorda Eestis üldiselt. Taoline meetoodika ei võimalda uurida tarbimiskoguseid. Maailma uurimispraktika on tõestanud, et alkohol on üks kaubagrupp, mille puhul elanikud alahindavad oma tarbimist, seetõttu kasutatakse küsitlusi kvalitatiivse, kuid mitte kvantitatiivse statistika kogumisel.

1.1. Elanike alkohoolsete jookide eelistused

Küsitlusel olid alkohoolsed joogid jaotatud gruppidesse vastavalt joonisele 1.1. Igal vastajal oli võimalus märkida, kui sageli ta nimetatud jooke tarbib. Sellest tulenevalt saab teha järeldusi elanike eelistuste kohta alkohoolsete jookide üksikute gruppide lõikes ning vaadelda ka kange ja lahja alkoholi omavahelisi eelistusmalle.

Joonis 1.1. Alkohoolsete jookide struktuur küsitlusel

Alkoholsete jookide tarbimissageduse väljaselgitamiseks ning analüüsiks on alljärgnevalt esitatud tabelid 1.1 ja 1.2, mis võimaldavad võrrelda eelistusi eri jookide suhtes üldiselt ning teha järeldusi vanuse ja soo järgi esinevatest erinevustest. Tulemused on esitatud täiskasvanud elanikkonna suhtes, küsitluses osalesid 18-75 aastased.

Alkoholi gruppide lõikes saab märkida järgnevat (täiendavalt vt lisa 2.1):

- VIINA tarbitakse enam meeste seas ning see on populaarsem mitte-eestlaste hulgas.
- VISKI, KONJAK, RUMM, DŽINN ja LIKÖÖR on sarnaselt eelnevatele aastatele eelistatumad kõrgema haridustasemega elanike hulgas, samuti Põhja-Eestis (st Tallinnas ja Harjumaal).
- VEIN ja ŠAMPUS on mõnevõrra eelistatumad naiste seas ning eestlaste hulgas, samuti Tallinnas. Siinkohal saab ka öelda, et antud grupi näol on tegemist suurema sissetulekuga ja kõrgema haridustasemega inimeste jookidega.
- ÕLLE tarbijate osas esineb kõige märkimisväärsem erinevus soo järgi: õlut tarbib 70% meestest, kuid vaid 29% naistest. Seejuures joob *ca* kümnendik meestest õlut peaaegu iga päev.
- SIIDER on Eesti alkoholiturul suhteliselt uus jook ning selle tarbijateks on eelkõige noored kuni 29-aastased elanikud.
- LONG DRINK ning KOKTEILID on samuti peamiselt noorte poolt eelistatud joogid.

Tabel 1.1. Kangete alkoholsete jookide tarbimissagedused vanuse ja soo lõikes (% vastanutest)

		Ei tarbi	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
VIIN					
Keskmiselt		63	33	3	1
Vanus	kuni 29-aastased	59	39	2	0
	30 - 49 aastased	57	39	3	1
	50 - 64 aastased	62	31	6	1
	üle 64-aastased	72	24	3	1
Sugu	naised	77	22	1	0
	mehed	44	48	6	2
VISKI, KONJAK, RUMM, DŽINN, LIKÖÖR					
Keskmiselt		68	30	2	0
Vanus	kuni 29-aastased	67	30	3	0
	30 - 49 aastased	62	36	2	0
	50 - 64 aastased	64	35	1	0
	üle 64-aastased	80	17	2	1
Sugu	naised	70	29	1	0
	mehed	64	32	4	0

Tabel 1.2. Lahjade alkoholsete jookide tarbimissagedused vanuse ja soo lõikes (% vastanutest)

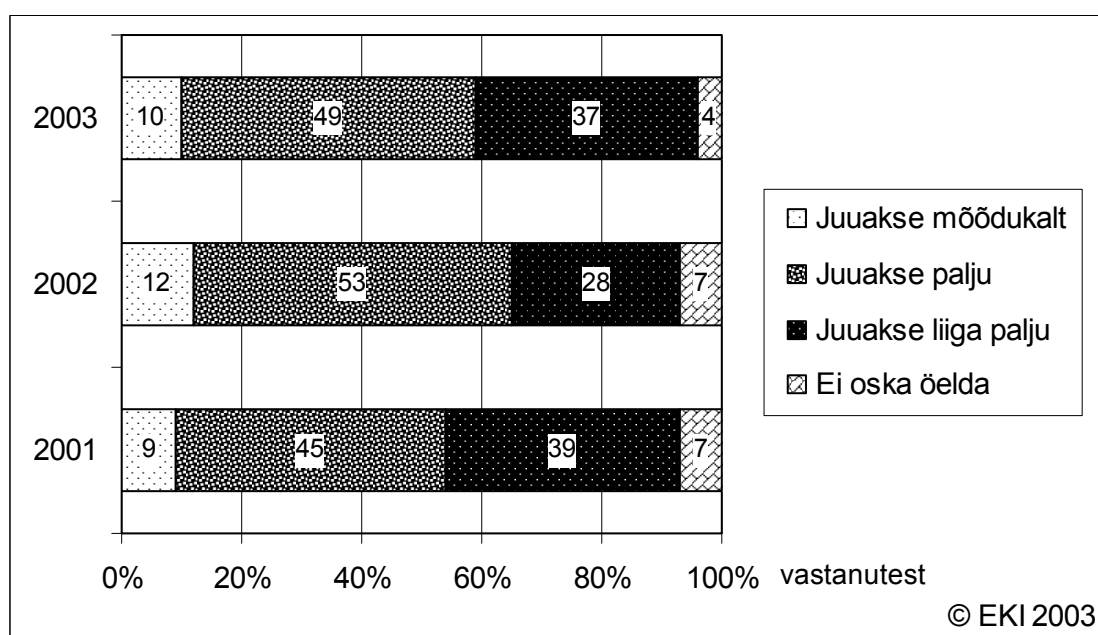
		Ei tarbi	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
VEIN, ŠAMPUS					
Keskmiselt		46	47	6	1
Vanus	kuni 29-aastased	39	47	13	1
	30 - 49 aastased	41	52	6	1
	50 - 64 aastased	44	49	7	0
	üle 64-aastased	59	39	1	1
Sugu	naised	44	49	6	1
	mehed	49	44	7	0
ÕLU					
Keskmiselt		53	22	20	5
Vanus	kuni 29-aastased	50	26	23	1
	30 - 49 aastased	42	27	22	9
	50 - 64 aastased	54	22	18	6
	üle 64-aastased	69	14	15	2
Sugu	naised	71	20	7	2
	mehed	30	25	36	9
SIIDER					
Keskmiselt		85	12	3	0
Vanus	kuni 29-aastased	61	29	9	1
	30 - 49 aastased	82	13	4	1
	50 - 64 aastased	91	8	1	0
	üle 64-aastased	99	1	0	0
Sugu	naised	84	13	3	0
	mehed	84	11	5	0
LONG DRINK, KOKTEILID					
Keskmiselt		79	17	3	1
Vanus	kuni 29-aastased	61	34	5	0
	30 - 49 aastased	78	17	4	1
	50 - 64 aastased	86	12	1	1
	üle 64-aastased	93	7	0	0
Sugu	naised	80	18	2	0
	mehed	80	16	3	1

Kokkuvõtvalt saab järeldada, et kange ja lahja alkoholi osas on populaarsemad lahjad joogid, kui näiteks veini ja õlut joob keskmiselt *ca* iga teine täiskasvanu, siis viina või muud kanget alkoholi *ca* iga kolmas.

1.2. Alkoholi tarbimisega seotud probleemid

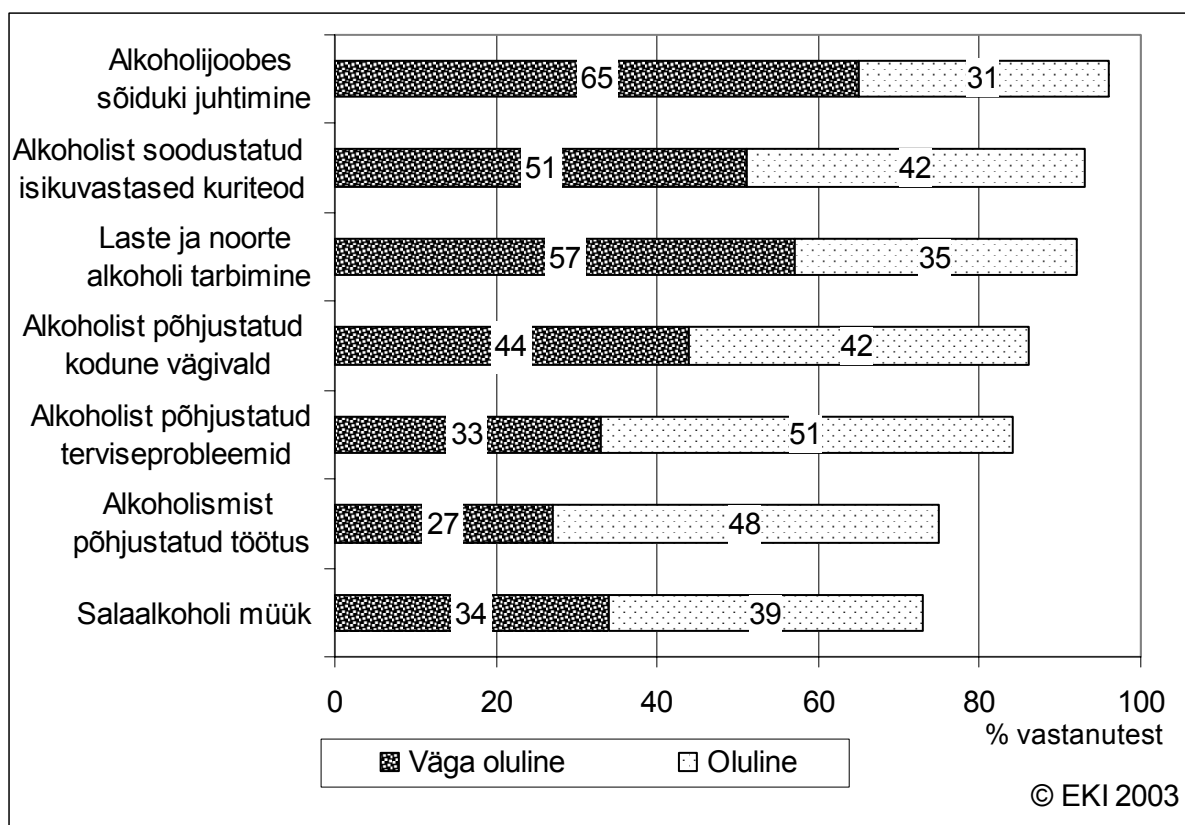
Alkoholi tarbimine on Eestis aasta-aastalt suurenenud, jõudes 2002. aastal tasemele 10,3 liitrit absoluutalkoholi ühe elaniku kohta (ehk 12,4 liitrit ühe täiskasvanu kohta). Küsitlusel uuriti, mida arvavad elanikud alkoholi tarbimise kohta Eestis, kas tarbimist hinnatakse väheseks, mõõdukaks või liigseks.

Küsitlustulemused näitavad (vt joonis 1.2), et elanike arvates juuakse Eestis alkoholi palju (märkis iga teine vastaja) ning iga kolmanda vastaja hinnangul on tegemist alkoholi liigtarbimisega, tarbimist hindas mõõdukaks vaid 10% vastanutest. Kõige teravamalt tunnetavad antud probleemi külaelanikud, kelledest 43% arvas, et Eestis juuakse alkoholi liiga palju. Taolised hinnangud näitavad, et alkoholi tarbimistrend vajab muutmist ning antud valdkonnale tuleb pöörata rohkem tähelepanu. Seejuures on Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) programmi *Tervis 21* raames võtnud Eesti endale kohustuse vähendada alkoholi tarbimist aastaks 2015 kuue liitri absoluutalkoholini *per capita*, samas peab alla 15-aastaste hulgas olema antud näitaja nullilähedane.

Joonis 1.2. Hinnang eestimaalaste alkoholi tarbimisele

Alkoholi tarbimisega ning eriti liigtarbimisega seoses võivad esineda mitmed probleemid, mis mõjutavad nii tarbijat ennast, tema lähedasi kui ka ühiskonda. Siinkohal võib rääkida alkoholi tarbimisest põhjustatud terviseprobleemidest, kaotatud enesekontrollist, mis võib näiteks väljenduda perevägivaldas, alkoholi joobes mootorsõiduki juhtimisest, alkoholismist põhjustatud töötusest jne. Küsitlusel hindasid elanikud erinevate alkoholi tarbimisega seotud probleemide olulisust Eestis, tulemused on toodud joonisel 1.3.

Joonis 1.3. Alkoholist tulenevate probleemide olulisus Eestis

Elanike hinnangul on alkoholi tarbimise mõju ning selle tagajärjel olukord kõige halvem liikluses, kuna paljud autojuhid istuvad rooli alkoholi joobes. Kõige kriitilisemaks peavad seda probleemi kuni 29-aastased noored, neist 3/4 märkis antud küsimust väga oluliseks. Samas on tähtsad lahendusi vajavad valdkonnad ka laste ja noorte alkoholi tarbimine ning alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod ja perevägivald. Piirkondlikult nimetasid alaealiste ja noorte alkoholi tarbimist väga oluliseks probleemiks kõige rohkem Kirde-Eesti elanikud, isikuvastaseid kuritegusid tõid enim esile tallinlased. Kui 36% meestest arvas väga oluliseks probleemiks alkoholist põhjustatud koduse vägivalda, siis naistest nimetas seda väga tähtsaks iga teine. Alkoholist tulenevate probleemide pingereas nimetasid elanikud tähtsuse järgmistena tervise kahjustumist (enim märkisid väga oluliseks pensionärid – 41%), salaalkoholi müüki (piirkondlikult märgiti väga oluliseks enim Kirde-Eestis – 45%) ja alkoholismist põhjustatud töötust (probleemiks eelkõige maapiirkondades ja väikelinnades). Siit järelduvalt on Eestis alkoholi tarbimise ning sellega liialdamise näol tegemist terava sotsiaalse probleemiga.

2. HINNANG EESTI ALKOHOLIPOLIITIKALE

Alkoholipoliitikat saab riik kujundada nii rangete piirangutega kui liberaalsete meetmetega. Eesti alkoholipoliitikat on iseloomustanud liberaalne suund, mis on viimastel aastatel tekitanud ühiskonnas palju poleemikat ning viinud ka mõnede muudatusteni (nt 2002. aastal keelustati lahja alkoholi müük kioskites).

Käesoleva peatüki raames käsitletakse elanike hinnanguid alkoholi kättesaadavusele, Eesti alkoholipoliitikale ning selle muutmise võimalustele; kajastamist leiavad ka 2003. aastal aktuaalseks muutunud diskussioonid alkoholi reklaami piiramise ning kohalike omavalitsuste poolt seatavate alkoholi müügipiirangute kohta.

2.1. Alkoholi kättesaadavus

Alkoholi kättesaadavus ja selle piiramine on olnud viimastel aastatel üheks oluliseks diskussiooni objektiks, mille tulemusena on keelustatud alkoholi müük kioskites ning rakendatud müügipiiranguid kohalike omavalitsuste poolt. Küsitlusel paluti elanikel, kes on ise alkoholi tarbijad, hinnata selle kättesaadavust oma elukohas. Tabelis 2.1 esitatud tulemustest järeldub, et alkoholi tarbimise suurenemisega ning sellega kaasnevate probleemidega seoses on jätkuvalt ligi 1/3 alkoholi tarbijatest arvamusel, et nende elukohas on alkohol liiga kättesaadav. Siinkohal saab rääkida müügikohtade rohkusest ning ka müügiajast, kuna alkohol on sageli kättesaadav ööpäevaringselt. Kuna elukohast sõltuvalt on alkoholi kättesaadavus mõnevõrra erinev, siis on tabelis 2.2 toodud tulemused ka piirkonniti ning maa- ja linnaelanike lõikes. Sarnaselt 2002. aastale peavad alkoholi liiga kättesaadavaks kõige rohkem Kirde-Eesti inimesed ning arvestades linnades asuvate müügikohtade rohkusega ja ajaliselt parema kättesaadavusega ka linnaelanikud.

Tabel 2.1. Hinnangud alkoholi kättesaadavusele (% alkoholi tarbijatest)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Raskesti kättesaadav	1	0	2	1	2	1
Normaalselt kättesaadav	63	59	54	60	66	66
Liiga kättesaadav	33	37	41	37	29	32
Ei oska öelda	3	4	3	2	3	1
Kokku	100	100	100	100	100	100

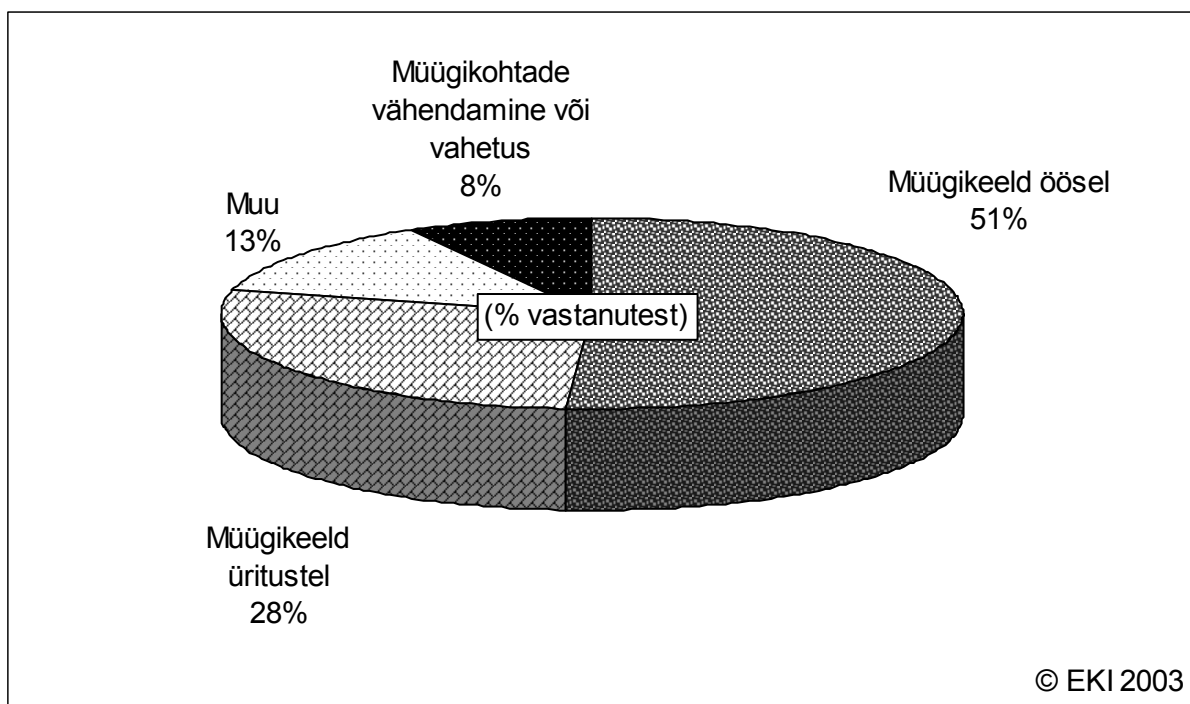
Tabel 2.2. Hinnangud alkoholi kättesaadavusele elukoha ja regiooni lõikes (% alkoholi tarbijatest)

		Raskesti kättesaadav	Normaalselt kättesaadav	Liiga kättesaadav	Ei oska öelda
Keskmiselt		1	66	32	1
Regioon	Põhja-Eesti	1	66	31	2
	Kesk-Eesti	3	66	30	1
	Kirde-Eesti	0	63	37	0
	Lääne-Eesti	2	68	30	0
	Lõuna-Eesti	1	65	33	1
Elukoht	Tallinn	1	66	31	2
	suured linnad	0	66	33	1
	väikelinnad	0	60	40	0
	alevikud	2	67	31	0
	külad	4	70	24	2

Alkoholiseaduse §42 sätestab, et kohaliku omavalitsuse volikogu võib oma haldusterritooriumil kehtestada alkoholse joogi jaemüügil sortimenti, müügikohta ja müügivormi puudutavaid kitsendusi ning piirata kauplemise aega. Antud õigusi on kasutanud mitmed kohalikud omavalitsused, kõige levinum meede on alkoholi või ainult kangete alkoholsete jookide öise jaemüügi keelustamine (nt Haapsalus, Pärnus jne).

Küsitlusel paluti elanikel märkida, kas nende elukohas on omavalitsused vastavaid piiranguid kehtestanud ning kas selliseid kitsendusi peaks lähiaastatel jätkuvalt rakendada. Keskmiselt 1/3 elanikest vastas, et nende elukohas on pidevalt või mõnikord piiranguid rakendatud. Seejuures arvas 53% neist, et piiranguid tuleb lähiaastatel veel rohkem kasutada. Samuti peavad piiranguid vajalikeks inimesed, kelle elukohas neid rakendatud pole: 68% vastanutest pooldas müügipiirangute kehtestamist lähitulevikus. Tulemustest järeldub, et elanikud pooldavad alkoholi kättesaadavuse piiramist ning küsitlusel oli võimalik teha selleks omapoolseid ettepanekuid (vt joonis 2.1).

Kõige rohkem elanike poolt pakutud alkoholi kättesaadavuse piiranguks oli selle öise jaemüügi keelustamine, pingereas teisel kohal oli müügikeeld ürituste ajal (märkis vastavalt 51% ja 28% vastanutest). Samuti sooviti oma elukohas näha vähem alkoholiga kauplevaid kohti (märkis 8% vastanutest), pakuti välja müügi keelustamist bensiinijaamades ning toidukauplustes. Müügikohtade arvu vähendamise alternatiivina tehti ettepanekuid muuta müügikohti, näiteks müüa alkoholi (eelkõige kangeid alkoholseid jooke) vaid spetsiaalsetes alkoholikauplustes.

Joonis 2.1. Elanike ettepanekud alkoholi kättesaadavuse piiramisele

2.2. Hinnang alkoholipoliitika meetmetele

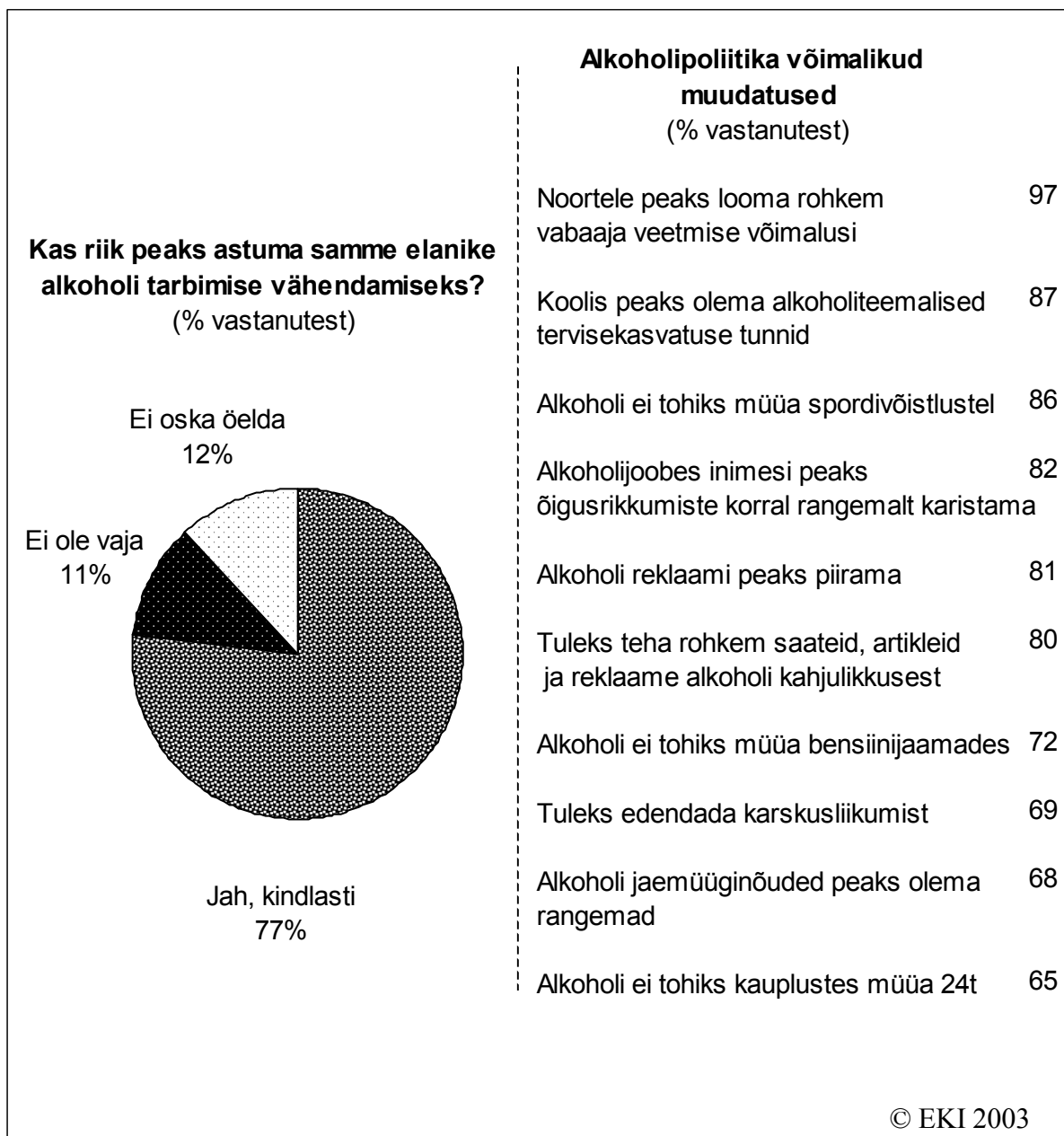
Mõiste alkoholipoliitika sisaldab endas palju erinevaid meetmeid, millede eesmärgiks on alkoholi kättesaadavuse, nõudluse ning elanike tarbimisharjumuste mõjutamine. Küsitlusel uuriti nii elanike suhtumist Eesti alkoholipoliitikasse üldiselt kui selle muutmise eri võimalustesse.

Aastate jooksul on elanikud Eesti alkoholipoliitikat hinnanud erinevalt; kui 1990ndate lõpus ei osanud paljud küsitletud kindlat seisukohta võtta, kas alkoholipoliitikat pooldada või mitte, siis 2000ndatel on inimesed muutunud teadlikumaks ning omavad kindlat arvamust. Tabelist 2.3 nähtub, et 2003. aastal pooldas Eesti alkoholipoliitikat peaaegu iga kolmas elanik, kuid vastu oli iga teine. Sarnane jaotus esines 2002. aastal. Sotsiaal-demograafiliste tunnuste alusel saab järeldada, et Eesti suhteliselt vaba alkoholipoliitika vastu on enim üle 64-aastased, naised ning Lõuna-Eesti elanikud, pooldajaid on enim tallinlaste hulgas (täiendavalt vt lisa 2.2).

Tabel 2.3. Hinnangud Eesti alkoholipoliitikale (% vastanutest)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Pooldab	32	26	21	24	30	31
Ei poolda	39	46	67	63	55	50
Ei oska öelda	29	28	12	13	15	19
Kokku	100	100	100	100	100	100

Keskmiselt 77% elanikest arvas, et riik peaks alkoholi tarbimise vähendamiseks midagi ette võtma ning ka siinkohal olid kriitilisemad just vanemad inimesed ning naised. Enim pooldatavad muutused on toodud joonisel 2.2, kust järeldub, et kõige vajalikumaks peetakse noorte harimist ning alkoholi tarbimise ja sellest tulenevate kahjude preventtsiooni.

Joonis 2.2. Hinnang alkoholipoliitika võimalikele muudatustele

Järgnevalt on detailsemalt analüüsitud elanike suhtumist erinevatesse alkoholipoliitika muutmise võimalustesse, sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes on tabelid toodud lisas 2.3.

Kuna Eestis on üha suurenevaks probleemiks laste ja noorte alkoholi tarbimine, siis on ka alkoholipoliitika muudatuste seas kõige populaarsemateks meetmeteks noorte vabaaja veetmise

võimaluste mitmekesistamine ning kooliprogrammidesse spetsiaalsete tervisekasvatuse tundide lülitamine, mis oleks suunatud alkoholi tarbimise ja sellega kaasnevate probleemide käsitlemisele. Keskmiselt 80% vastanutest arvas, et vajalik on ka selliste saadete, artiklite ja reklaamide osatähtsuse suurendamine, mis aitaks tarbijat harida ning jagaks informatsiooni alkoholi kahjulikkusest. Karskusliikumise edendamise pooldajaid oli 69% vastanutest.

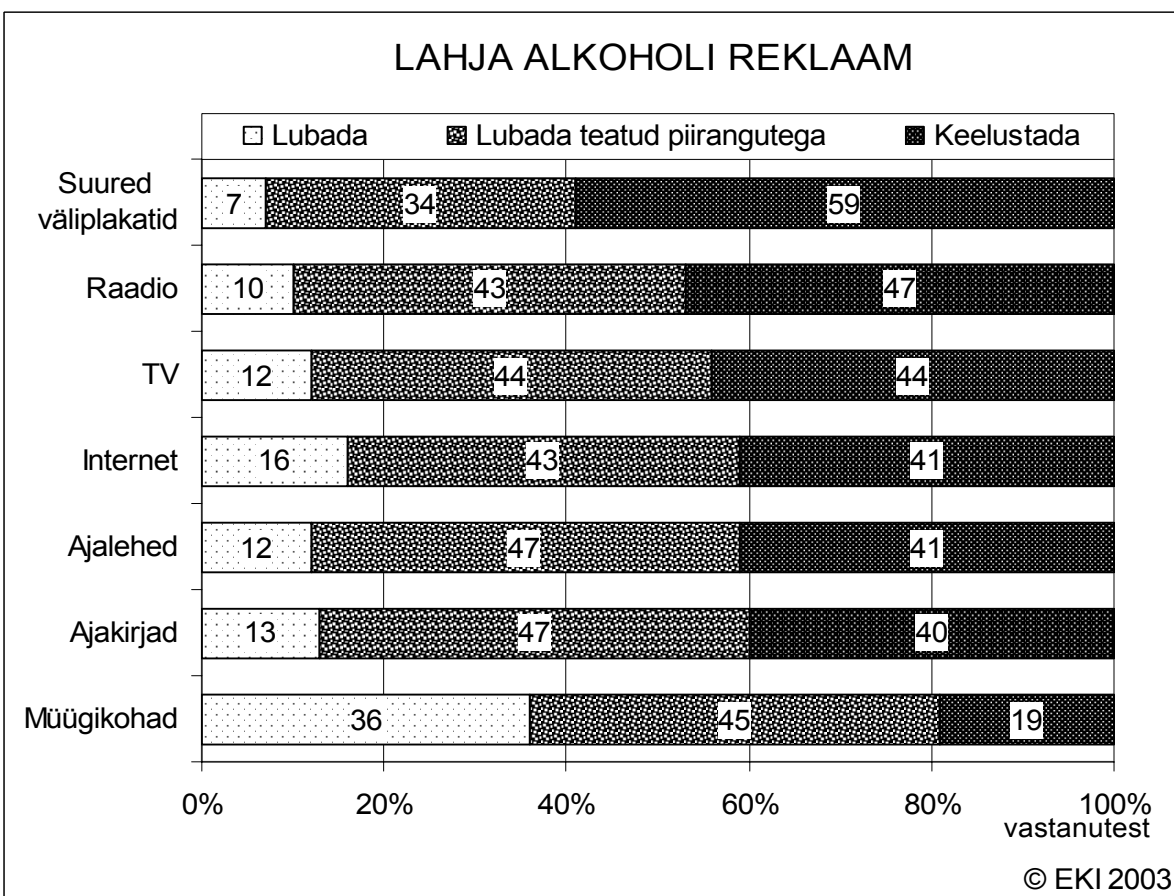
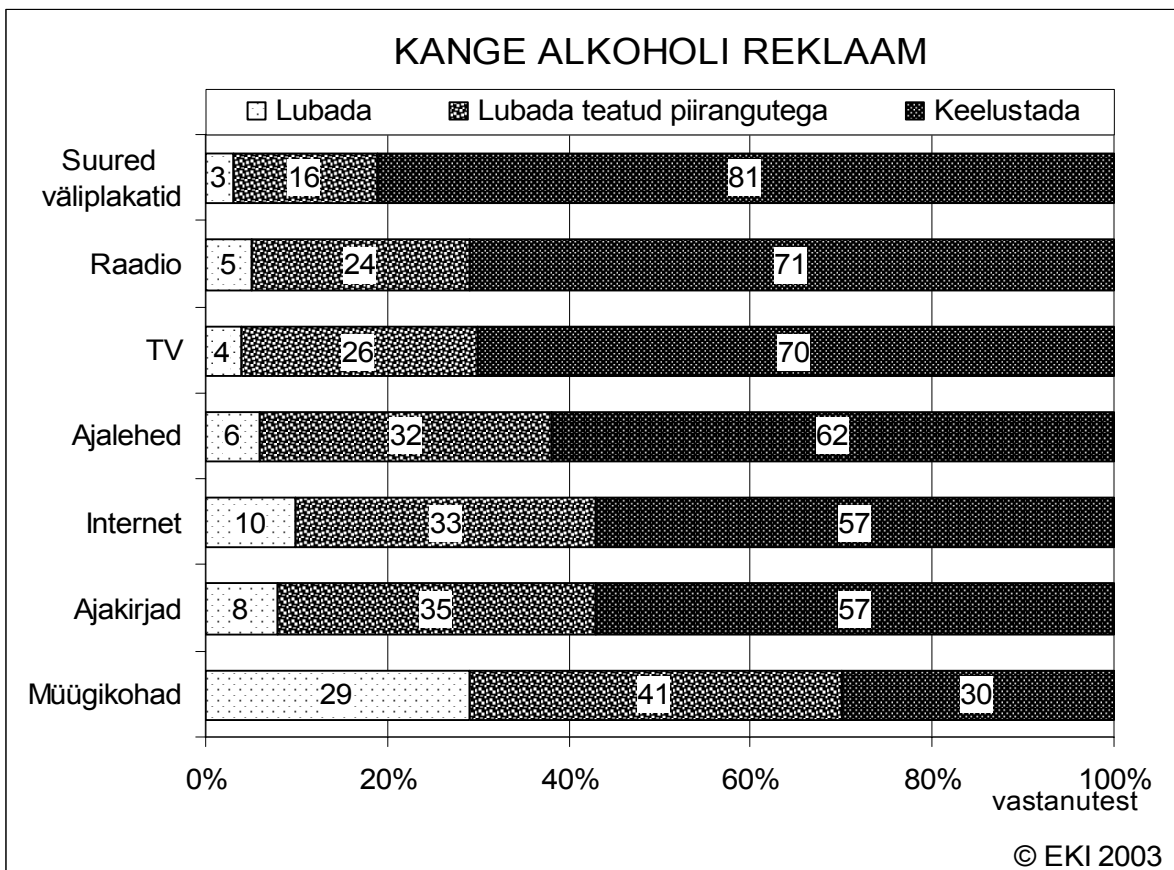
Alkoholi müügipiirangute osas toodi enim esile müügi keelustamist spordivõistlustel (märkis 86% vastanutest) ning bensiinjaamades (märkis 72% vastanutest). Elanikest 2/3 arvas, et alkoholi jaemüüginõuded peaks olema rangemad, alkohol ei peaks olema kättesaadav 24 tundi ööpäevas ning 60% märkis, et müügikohtade koguarv peaks olema väiksem. Sarnased hinnangud anti ka 2002. ja 2001. aastal. Alkoholi müügipiirangute suhtes olid jätkuvalt kõige liberaalsemad Kirde-Eesti elanikud, samas kui antud regioonis hinnati kõige rohkem alkoholi liiga kättesaadavaks.

Sarnaselt 2002. aastale oli üheks oluliseks toetust pälvinud alkoholipoliitika meetmeks alkoholijoobes õigusrikkumisi sooritanud inimeste rangem karistamine (märkis 2003.a 82% vastanutest, 2002.a 79%) ning selle pooldajaid oli enim tallinlaste seas.

Küsitlusel oli detailselt käsitletud ka alkoholi reklaami piiramise küsimus. Keskmiselt 81% elanikest arvab, et alkoholi reklaami tuleb piirata. Selleks, et välja selgitada konkreetsete piirangute sisu, paluti küsitletutel märkida oma ettepanekud eraldi nii lahja kui kange alkoholi osas. Tulemused on toodud joonisel 2.3, kust nähtub, et tunduvalt karmimaid piiranguid soovitakse kangele alkoholile. Seejuures ollakse nii lahja kui kange alkoholi puhul kõige kriitilisemad reklaami suhtes suurtel väliplakatitel, televisioonis ja raadios. Kõige sobivamateks reklaami tegemise kohtadeks peavad elanikud alkoholi müügikohti.

Võimalikest alkoholipoliitika meetmetest pooldavad elanikud vähem kange alkoholi monopoliseerimist ning tootmisliitsentside vähendamist, kuna see nõrgendab konkurentsi ja vähendab seeläbi ka tarbijate valikuvõimalusi sortimendi osas, kuid ei pruugi avaldada mõju alkoholi tarbimiskogustele. Kõige ebapopulaarsemaks alkoholipoliitika muutmise võimaluseks oleks aktsiisimaksude tõstmine, mis suurendaks alkoholi hinda. Samas on siiski selles küsimuses pooldajate osakaal mõnevõrra suurenenud (5%-punkti), võrreldes 2001. ja 2002. aastaga.

Kokkuvõtlikult saab öelda, et ligi 2/3 elanikest peab vajalikuks riigi alkoholipoliitikat määrava ja suunava dokumendi vastuvõtmist Riigikogu poolt (2002. aastal ligi kolmveerand elanikest), seega peetakse jätkuvalt vajalikuks riigipoolset suuremat sekkumist alkoholipoliitika küsimustesse.

Joonis 2.3. Elanike ettepanekud alkoholi reklaami suhtes

KOKKUVÕTE

Alkoholsete jookide tarbimissagedusest järeldub, et Eesti elanike poolt on mõnevõrra eelistatum lahja alkohol. Samas esineb eelistustes mõningaid sotsiaal-demograafilisi erinevusi: näiteks Eesti alkoholiturul suhteliselt uued joogid nagu siider, long drink ja kokteilid on eelistatumad noorte kuni 29-aastaste hulgas, õlle ja viina eelistajateks on ülekaalukalt mehed (iga kümnes mees joob õlut peaaegu iga päev), kuid vein on mõnevõrra populaarsem naiste seas.

Elanike hinnangul tarbitakse Eestis alkoholi palju, kaldudes ka liigtarbimisele, mis omakorda põhjustab mitmeid probleeme. Viimastest kõige kriitilisemaks peetakse olukorda liikluses, st alkoholijoobes sõiduki juhtimist. Seejuures märkis 1/3 vastanutest, et alkohol on nende elukohas liiga kättesaadav.

Eesti liiga liberaalset alkoholipoliitikat ei poolda iga teine täiskasvanud elanik ning 77% vastanutest arvas, et riik peaks astuma samme alkoholi tarbimise vähendamiseks. Selleks on elanike soovitusel vaja pöörata rohkem tähelepanu eelkõige laste ja noorte teadlikkuse tõstmisele (alkoholi tarbimisega seotud küsimustes) ning nende vabaaja veetmise võimaluste mitmekesistamisele. Samuti pooldatakse müügipiiranguid (nt müügikeelud spordivõistlustel, bensiinijaamades, öösiti jne) ning jätkuvalt ollakse seisukohal, et alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama. Elanikud soovivad ka alkoholi reklaami piiramist (märkis 81% vastanutest), seejuures rangemaid kitsendusi kange alkoholi reklaamile. Kõige ebasobivamaks peetakse reklaami tänavatel suurtel väliplakatitel, televisioonis ning raadios, reklaami jaoks sobivaima kohana nähakse alkoholi müügikohti.

KÜSITLUSTULEMUSTE PROTSENTJAOTUSED

KUI SAGELI TE JÕITE OKTOOBRI JOOKSUL JÄRGMISEID ALKOHOLSEID JOOKE?
(% vastanutest)

	Ei joonud üldse	Jõin 1-3 korda kuus	Jõin 1-2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Viin	63	33	3	1
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	68	30	2	0
Vein, šampus	46	47	6	1
Õlu	53	22	20	5
Siider	85	12	3	0
Long drink, kokteilid	79	17	3	1

PALUN HINNAKE ALKOHOLI KÄTTESAADAVUST TEIE ELUKOHAS. (% alkoholi tarbijatest)

Raskesti kättesaadav	1
Normaalselt kättesaadav	66
Liiga kättesaadav	32
Ei oska öelda	1

MILLISEKS HINDATE TEIE EESTIMAALASTE PRAEGUST ALKOHOLI TARBIMIST?
(% vastanutest)

Juuakse vähe	0
Juuakse mõõdukalt	10
Juuakse palju	49
Juuakse liiga palju	37
Ei oska öelda	4

KUIVÕRD ESINEVAD TEIE HINNANGUL PRAEGU EESTIS JÄRGMISED PROBLEEMID?
(% vastanutest)

	Väga oluliselt	Oluliselt	Ei ole oluline	Ei oska öelda
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	33	51	4	12
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	44	42	2	12
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	51	42	1	6
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	65	31	2	2
Alkoholismist põhjustatud töötus	27	48	9	16
Salaalkoholi müük	34	39	7	20
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	57	35	2	6

KAS TEIE POOLDATE TÄNASELE EESTILE ISELOOMULIKKU SUHTELISELT LIBERAALSET
(väheste piirangutega) ALKOHOLIPOLIITIKAT? (% vastanutest)

Jah	31
Ei	50
Ei oska öelda	19

KAS TEIE ARVATES PEAKS RIIK ASTUMA MINGEID SAMME ELANIKE ALKOHOLI
TARBIMISE VÄHENDAMISEKS? (% vastanutest)

Jah, kindlasti	77
Ei ole vaja	11
Ei oska öelda	12

KUI TE OLETE SEISUKOHAL, ET RIIK PEAKS ELANIKE ALKOHOLI TARBIMIST PÜÜDMA PIIRATA, SIIS KUIDAS TE SUHTUTE JÄRGNEVATESSE ALKOHOLIPOLIITIKA MUUTMISE VÕIMALUSTESSE? (% vastanutest)

	Pooldan	Ei poolda	Ei oska öelda
Alkohol peaks olema kallim (läbi kõrgema aktsiisimaksu)	18	68	14
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama	82	10	8
Alkoholi ei tohiks kauplustes müüa 24t ööpäevas	65	27	8
Alkoholi müügikohti peaks olema vähem	60	25	15
Alkoholi ei tohiks müüa bensiinjaamades	72	18	10
Alkoholi ei tohiks müüa spordivõistlustel	86	8	6
Alkoholi jaemüüginõuded peaks olema rangemad	68	13	19
Alkoholi reklaami peaks piirama	81	9	10
Tuleks teha rohkem saateid, artikleid ja reklaame alkoholi kahjulikkusest	80	6	14
Alkoholi tootmislitsentse peaks vähemale arvule tootjatele välja andma	43	28	29
Kange alkoholi tootmine võiks olla riiklik monopol	61	18	21
Tuleks edendada karskusliikumist	69	10	21
Koolis peaks olema alkoholiteemalised tervisekasvatuse tunnid	87	8	5
Noortele peaks looma rohkem vabaaja veetmise võimalusi	97	1	2

KUI TE NÕUSTUSITE IDEEGA, ET ALKOHOLI REKLAAMI TULEKS PIIRATA, SIIS MILLISEID PIIRANGUID TEIE TOETAKSITE? (% vastanutest)

KANGE alkoholi (viin, viski, konjak, liköör) reklaam

	Lubada	Lubada teatud piirangutega	Keelustada
Reklaam televisioonis	4	26	70
Reklaam raadios	5	24	71
Suured väliplakatid	3	16	81
Reklaam müügikohtades	29	41	30
Reklaam ajalehtedes	6	32	62
Reklaam ajakirjades	8	35	57
Reklaam Internetis	10	33	57

LAHJA alkoholi (siider, õlu, vein) reklaam

	Lubada	Lubada teatud piirangutega	Keelustada
Reklaam televisioonis	12	44	44
Reklaam raadios	10	43	47
Suured väliplakatid	7	34	59
Reklaam müügikohtades	36	45	19
Reklaam ajalehtedes	12	47	41
Reklaam ajakirjades	13	47	40
Reklaam Internetis	16	43	41

EESTIS ON OMAVALITSUSTEL SEADUSE KOHASELT ÕIGUS PIIRATA ALKOHOLI MÜÜGIAEGA JA/VÕI SORTIMENTI (näiteks kange alkoholi müügikeeld öösel, ürituste või pühade ajal). KAS TEIE ELUKOHAS ON OMAVALITSUS NEID PIIRANGUID VIIMASE AASTA JOOKSUL KASUTANUD? (% vastanutest)

Jah, on pidevalt kasutanud	12
Jah, on mõni üksik kord kasutanud	23
Ei ole kasutanud	29
Ei oska öelda	36

KAS TEIE HINNANGUL PEAKS OMAVALITSUS NEID PIIRANGUID LÄHEMA PAARI AASTA JOOKSUL SENISEST ROHKEM VÕI VÄHEM KASUTAMA. (% vastanutest)

Peaks rohkem kasutama	54
Peaks samal määral kasutama	17
Peaks vähem kasutama	5
Ei oska öelda	24

KUI TE POOLDATE OMAVALITSUSEPOOLSET MÜÜGIPIIRANGUTE AKTIIVSEMAT RAKENDAMIST, SIIS MILLAL JA KUIDAS VÕIKS ALKOHOLI MÜÜKI TEIE ELUKOHAS PIIRATA.

.....

KAS TEIE ARVATES PEAKS RIIGIKOGU VASTU VÕTMA RIIGI ALKOHOLIPOLIITIKAT MÄÄRAVA JA SUUNAVA DOKUMENDI? (% vastanutest)

Jah	64
Ei	7
Ei oska öelda	29

KÜSITLUSTULEMUSTE PROTSENTJAOTUSED SOTSIAAL-DEMOGRAAFILISTE GRUPPIDE LÕIKES

Alkoholsete jookide tarbimise sagedus (% vastanutest)

V I I N		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		63	33	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	57	39	3	1
	Kesk-Eesti	68	27	5	0
	Kirde-Eesti	59	39	2	0
	Lääne-Eesti	66	30	3	1
	Lõuna-Eesti	65	31	3	1
Elukoht	Tallinn	57	39	3	1
	suured linnad	65	31	3	1
	väikelinnad	59	37	3	1
	alevikud	69	28	3	0
	külad	66	29	4	1
Rahvus	eestlased	64	32	3	1
	mitte-eestlased	53	40	5	2
Vanus	kuni 29-aastased	59	39	2	0
	30 - 49 aastased	57	39	3	1
	50 - 64 aastased	62	31	6	1
	üle 64-aastased	72	24	3	1
Sugu	naised	77	22	1	0
	mehed	44	48	6	2
Haridus	algharidus	75	14	7	4
	põhiharidus	49	47	4	0
	keskharidus	65	31	3	1
	kõrgharidus	62	34	3	1
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	59	39	1	1
	1001- 2000 kr	66	29	4	1
	2001- 3500 kr	62	34	3	1
	üle 3500 kr	59	38	2	1

VISKI KONJAK RUMM DŽINN LIKÖÖR		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		68	30	2	0
Regioon	Põhja-Eesti	64	31	4	1
	Kesk-Eesti	69	30	1	0
	Kirde-Eesti	68	30	2	0
	Lääne-Eesti	72	25	3	0
	Lõuna-Eesti	67	32	1	0
Elukoht	Tallinn	64	31	4	1
	suured linnad	71	27	2	0
	väikelinnad	67	32	1	0
	alevikud	63	37	0	0
	külad	72	26	2	0
Rahvus	eestlased	69	29	2	0
	mitte-eestlased	64	34	2	0
Vanus	kuni 29-aastased	67	30	3	0
	30 - 49 aastased	62	36	2	0
	50 - 64 aastased	64	35	1	0
	üle 64-aastased	80	17	2	1
Sugu	naised	70	29	1	0
	mehed	64	32	4	0
Haridus	algharidus	83	17	0	0
	põhiharidus	75	25	0	0
	keskharidus	68	30	2	0
	kõrgharidus	62	34	4	0
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	69	31	0	0
	1001- 2000 kr	75	23	2	0
	2001- 3500 kr	64	34	2	0
	üle 3500 kr	58	37	4	1

VEIN ŠAMPUS		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		46	47	6	1
Regioon	Põhja-Eesti	39	48	12	1
	Kesk-Eesti	50	45	5	0
	Kirde-Eesti	58	38	4	0
	Lääne-Eesti	53	42	4	1
	Lõuna-Eesti	44	52	4	0
Elukoht	Tallinn	34	51	14	1
	suured linnad	45	49	5	1
	väikelinnad	49	47	4	0
	alevikud	53	44	3	0
	külad	52	43	4	1
Rahvus	eestlased	44	49	6	1
	mitte-eestlased	55	35	9	1
Vanus	kuni 29-aastased	39	47	13	1
	30 - 49 aastased	41	52	6	1
	50 - 64 aastased	44	49	7	0
	üle 64-aastased	59	39	1	1
Sugu	naised	44	49	6	1
	mehed	49	44	7	0
Haridus	algharidus	79	17	4	0
	põhiharidus	62	37	0	1
	keskharidus	47	47	6	0
	kõrgharidus	32	56	10	2
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	52	41	4	3
	1001- 2000 kr	56	40	4	0
	2001- 3500 kr	43	53	4	0
	üle 3500 kr	27	57	15	1

Õ L U		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		53	22	20	5
Regioon	Põhja-Eesti	56	18	22	4
	Kesk-Eesti	55	22	18	5
	Kirde-Eesti	54	20	19	7
	Lääne-Eesti	52	24	16	8
	Lõuna-Eesti	49	26	20	5
Elukoht	Tallinn	53	20	23	4
	suured linnad	54	22	19	5
	väikelinnad	53	26	18	3
	alevikud	60	18	15	7
	külad	47	25	20	8
Rahvus	eestlased	53	23	19	5
	mitte-eestlased	55	18	23	4
Vanus	kuni 29-aastased	50	26	23	1
	30 - 49 aastased	42	27	22	9
	50 - 64 aastased	54	22	18	6
	üle 64-aastased	69	14	15	2
Sugu	naised	71	20	7	2
	mehed	30	25	36	9
Haridus	algharidus	66	17	10	7
	põhiharidus	42	21	27	10
	keskharidus	55	22	19	4
	kõrgharidus	54	24	18	4
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	44	29	22	5
	1001- 2000 kr	58	21	18	3
	2001- 3500 kr	55	22	17	6
	üle 3500 kr	45	21	26	8

S I I D E R		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		85	12	3	0
Regioon	Põhja-Eesti	82	15	3	0
	Kesk-Eesti	85	11	4	0
	Kirde-Eesti	87	11	2	0
	Lääne-Eesti	82	12	5	1
	Lõuna-Eesti	84	12	3	1
Elukoht	Tallinn	81	15	4	0
	suured linnad	86	9	5	0
	väikelinnad	85	9	6	0
	alevikud	89	11	0	0
	külad	79	18	1	2
Rahvus	eestlased	84	12	4	0
	mitte-eestlased	86	13	1	0
Vanus	kuni 29-aastased	61	29	9	1
	30 - 49 aastased	82	13	4	1
	50 - 64 aastased	91	8	1	0
	üle 64-aastased	99	1	0	0
Sugu	naised	84	13	3	0
	mehed	84	11	5	0
Haridus	algharidus	91	9	0	0
	põhiharidus	86	14	0	0
	keskharidus	82	13	4	1
	kõrgharidus	87	9	4	0
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	76	20	2	2
	1001- 2000 kr	90	8	2	0
	2001- 3500 kr	83	11	5	1
	üle 3500 kr	76	19	5	0

LONG DRINK KOKTEILID		Ei tarbi üldse	Tarbib 1-3 korda kuus	Tarbib 1-2 korda nädalas	Tarbib peaaegu iga päev
Keskmiselt		79	17	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	76	19	4	1
	Kesk-Eesti	86	10	3	1
	Kirde-Eesti	69	29	2	0
	Lääne-Eesti	82	16	2	0
	Lõuna-Eesti	80	17	2	1
Elukoht	Tallinn	79	18	2	1
	suured linnad	84	15	1	0
	väikelinnad	80	16	4	0
	alevikud	83	12	5	0
	külad	73	22	3	2
Rahvus	eestlased	80	17	2	1
	mitte-eestlased	75	20	5	0
Vanus	kuni 29-aastased	61	34	5	0
	30 - 49 aastased	78	17	4	1
	50 - 64 aastased	86	12	1	1
	üle 64-aastased	93	7	0	0
Sugu	naised	80	18	2	0
	mehed	80	16	3	1
Haridus	algharidus	95	5	0	0
	põhiharidus	80	19	1	0
	keskharidus	76	19	4	1
	kõrgharidus	84	14	1	1
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	66	27	5	2
	1001- 2000 kr	87	11	2	0
	2001- 3500 kr	78	19	3	0
	üle 3500 kr	75	20	3	2

Hinnang Eesti alkoholipoliitikale

(% vastanutest)

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		31	50	19
Regioon	Põhja-Eesti	35	49	16
	Kesk-Eesti	33	46	21
	Kirde-Eesti	33	46	21
	Lääne-Eesti	30	48	22
	Lõuna-Eesti	27	54	19
Elukoht	Tallinn	37	48	15
	suured linnad	30	50	20
	väikelinnad	27	51	22
	alevikud	27	54	19
	külad	32	49	19
Rahvus	eestlased	31	51	18
	mitte-eestlased	35	41	24
Vanus	kuni 29-aastased	35	41	24
	30 - 49 aastased	38	42	20
	50 - 64 aastased	29	53	18
	üle 64-aastased	21	63	16
Sugu	naised	25	54	21
	mehed	39	45	16
Haridus	algharidus	19	39	42
	põhiharidus	35	40	25
	keskharidus	32	47	21
	kõrgharidus	27	64	9
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	36	43	21
	1001- 2000 kr	30	49	21
	2001- 3500 kr	27	53	20
	üle 3500 kr	33	55	12

Suhtumine alkoholipoliitika muutmise võimalustesse

(% vastanutest)

Alkohol peaks olema kallim

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		18	68	14
Regioon	Põhja-Eesti	16	68	16
	Kesk-Eesti	22	64	14
	Kirde-Eesti	16	75	9
	Lääne-Eesti	17	72	11
	Lõuna-Eesti	20	66	14
Elukoht	Tallinn	16	69	15
	suured linnad	18	70	12
	väikelinnad	16	70	14
	alevikud	22	61	17
	külad	21	68	11
Rahvus	eestlased	19	67	14
	mitte-eestlased	12	77	11
Vanus	kuni 29-aastased	17	73	10
	30 - 49 aastased	17	75	8
	50 - 64 aastased	17	66	17
	üle 64-aastased	22	56	22
Sugu	naised	20	64	16
	mehed	16	74	10
Haridus	algharidus	13	74	13
	põhiharidus	21	66	13
	keskharidus	18	70	12
	kõrgharidus	19	64	17
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	16	74	10
	1001- 2000 kr	20	66	14
	2001- 3500 kr	15	70	15
	üle 3500 kr	22	66	12

**Alkoholijoobes inimesi peaks
õigusrikkumiste korral rangemalt karistama**

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		82	10	8
Regioon	Põhja-Eesti	87	5	8
	Kesk-Eesti	77	9	14
	Kirde-Eesti	84	8	8
	Lääne-Eesti	75	16	9
	Lõuna-Eesti	81	12	7
Elukoht	Tallinn	87	5	8
	suured linnad	83	9	8
	väikelinnad	78	12	10
	alevikud	71	12	17
	külad	84	12	4
Rahvus	eestlased	80	11	9
	mitte-eestlased	90	5	5
Vanus	kuni 29-aastased	82	13	5
	30 - 49 aastased	82	10	8
	50 - 64 aastased	79	12	9
	üle 64-aastased	84	4	12
Sugu	naised	81	10	9
	mehed	81	10	9
Haridus	algharidus	62	24	14
	põhiharidus	80	7	13
	keskharidus	82	11	7
	kõrgharidus	87	6	7
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	90	10	0
	1001- 2000 kr	79	11	10
	2001- 3500 kr	81	9	10
	üle 3500 kr	83	9	8

Alkoholi ei tohiks kauplustes müüa 24h ööpäevas

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		65	27	8
Regioon	Põhja-Eesti	65	28	7
	Kesk-Eesti	69	24	7
	Kirde-Eesti	44	48	8
	Lääne-Eesti	69	20	11
	Lõuna-Eesti	67	26	7
Elukoht	Tallinn	62	30	8
	suured linnad	61	33	6
	väikelinnad	67	24	9
	alevikud	75	18	7
	külad	64	27	9
Rahvus	eestlased	69	24	7
	mitte-eestlased	40	50	10
Vanus	kuni 29-aastased	50	42	8
	30 - 49 aastased	55	36	9
	50 - 64 aastased	70	22	8
	üle 64-aastased	85	9	6
Sugu	naised	71	21	8
	mehed	56	36	8
Haridus	algharidus	50	36	14
	põhiharidus	63	27	10
	keskharidus	63	29	8
	kõrgharidus	71	24	5
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	56	37	7
	1001- 2000 kr	68	25	7
	2001- 3500 kr	66	25	9
	üle 3500 kr	64	30	6

Alkoholi müügikohti peaks olema vähem

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		60	25	15
Regioon	Põhja-Eesti	58	27	15
	Kesk-Eesti	66	18	16
	Kirde-Eesti	48	34	18
	Lääne-Eesti	67	16	17
	Lõuna-Eesti	62	26	12
Elukoht	Tallinn	58	27	15
	suured linnad	56	28	16
	väikelinnad	63	21	16
	alevikud	59	24	17
	külad	66	23	11
Rahvus	eestlased	63	22	15
	mitte-eestlased	50	38	12
Vanus	kuni 29-aastased	52	31	17
	30 - 49 aastased	50	34	16
	50 - 64 aastased	65	21	14
	üle 64-aastased	80	8	12
Sugu	naised	66	19	15
	mehed	54	32	14
Haridus	algharidus	53	21	26
	põhiharidus	71	19	10
	keskharidus	60	26	14
	kõrgharidus	60	24	16
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	61	27	12
	1001- 2000 kr	67	20	13
	2001- 3500 kr	59	23	18
	üle 3500 kr	56	31	13

Alkoholi ei tohiks müüa bensiinijaamades

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		72	18	10
Regioon	Põhja-Eesti	70	21	9
	Kesk-Eesti	76	13	11
	Kirde-Eesti	69	21	10
	Lääne-Eesti	67	19	14
	Lõuna-Eesti	73	17	10
Elukoht	Tallinn	70	22	8
	suured linnad	71	15	14
	väikelinnad	74	17	9
	alevikud	73	18	9
	külad	70	19	11
Rahvus	eestlased	71	18	11
	mitte-eestlased	72	20	8
Vanus	kuni 29-aastased	58	30	12
	30 - 49 aastased	65	23	12
	50 - 64 aastased	76	16	8
	üle 64-aastased	86	5	9
Sugu	naised	76	14	10
	mehed	65	25	10
Haridus	algharidus	62	24	14
	põhiharidus	71	18	11
	keskharidus	72	18	10
	kõrgharidus	70	19	11
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	74	24	2
	1001- 2000 kr	76	13	11
	2001- 3500 kr	72	17	11
	üle 3500 kr	65	24	11

Alkoholi ei tohiks müüa spordivõistlustel

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		86	8	6
Regioon	Põhja-Eesti	86	8	6
	Kesk-Eesti	85	10	5
	Kirde-Eesti	75	15	10
	Lääne-Eesti	88	6	6
	Lõuna-Eesti	89	7	4
Elukoht	Tallinn	83	9	8
	suured linnad	83	9	8
	väikelinnad	87	9	4
	alevikud	91	6	3
	külad	89	7	4
Rahvus	eestlased	88	7	5
	mitte-eestlased	78	15	7
Vanus	kuni 29-aastased	82	10	8
	30 - 49 aastased	84	9	7
	50 - 64 aastased	88	8	4
	üle 64-aastased	91	5	4
Sugu	naised	89	6	5
	mehed	82	12	6
Haridus	algharidus	73	27	0
	põhiharidus	86	6	8
	keskharidus	85	9	6
	kõrgharidus	89	6	5
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	92	7	1
	1001- 2000 kr	87	8	5
	2001- 3500 kr	88	6	6
	üle 3500 kr	82	10	8

Alkoholi jaemüüginõuded peaks olema rangemad

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		68	13	19
Regioon	Põhja-Eesti	68	12	20
	Kesk-Eesti	68	11	21
	Kirde-Eesti	66	15	19
	Lääne-Eesti	64	14	22
	Lõuna-Eesti	68	15	17
Elukoht	Tallinn	68	13	19
	suured linnad	64	16	20
	väikelinnad	69	10	21
	alevikud	71	8	21
	külad	68	17	15
Rahvus	eestlased	67	13	20
	mitte-eestlased	71	14	15
Vanus	kuni 29-aastased	62	17	21
	30 - 49 aastased	64	13	23
	50 - 64 aastased	68	17	15
	üle 64-aastased	77	6	17
Sugu	naised	71	10	19
	mehed	62	18	20
Haridus	algharidus	64	24	12
	põhiharidus	67	13	20
	keskharidus	68	14	18
	kõrgharidus	68	12	20
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	64	19	17
	1001- 2000 kr	74	12	14
	2001- 3500 kr	63	13	24
	üle 3500 kr	68	13	19

Alkoholi reklaami peaks piirama

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		81	9	10
Regioon	Põhja-Eesti	84	8	8
	Kesk-Eesti	72	17	11
	Kirde-Eesti	85	10	5
	Lääne-Eesti	75	8	17
	Lõuna-Eesti	84	8	8
Elukoht	Tallinn	84	8	8
	suured linnad	84	7	9
	väikelinnad	79	11	10
	alevikud	76	10	14
	külad	81	11	8
Rahvus	eestlased	80	10	10
	mitte-eestlased	89	7	4
Vanus	kuni 29-aastased	80	10	10
	30 - 49 aastased	76	13	11
	50 - 64 aastased	80	9	11
	üle 64-aastased	91	4	5
Sugu	naised	84	8	8
	mehed	76	12	12
Haridus	algharidus	79	17	4
	põhiharidus	75	11	14
	keskharidus	80	9	11
	kõrgharidus	86	9	5
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	80	13	7
	1001- 2000 kr	81	7	12
	2001- 3500 kr	82	8	10
	üle 3500 kr	81	14	5

**Tuleks teha rohkem saateid,
artikleid ja reklaame alkoholi kahjulikkusest**

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		80	6	14
Regioon	Põhja-Eesti	77	6	17
	Kesk-Eesti	83	6	11
	Kirde-Eesti	84	8	8
	Lääne-Eesti	79	4	17
	Lõuna-Eesti	81	7	12
Elukoht	Tallinn	80	5	15
	suured linnad	78	7	15
	väikelinnad	85	4	11
	alevikud	75	5	20
	külad	80	9	11
Rahvus	eestlased	78	7	15
	mitte-eestlased	88	4	8
Vanus	kuni 29-aastased	74	11	15
	30 - 49 aastased	81	6	13
	50 - 64 aastased	81	4	15
	üle 64-aastased	81	5	14
Sugu	naised	80	5	15
	mehed	81	7	12
Haridus	algharidus	81	5	14
	põhiharidus	76	6	18
	keskharidus	80	7	13
	kõrgharidus	82	5	13
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	81	13	6
	1001- 2000 kr	81	5	14
	2001- 3500 kr	78	4	18
	üle 3500 kr	82	6	12

**Alkoholi tootmislitsentse peaks
vähemale arvule tootjatele välja andma**

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		43	28	29
Regioon	Põhja-Eesti	43	30	27
	Kesk-Eesti	50	21	29
	Kirde-Eesti	41	31	28
	Lääne-Eesti	45	23	32
	Lõuna-Eesti	38	31	31
Elukoht	Tallinn	42	32	26
	suured linnad	36	30	34
	väikelinnad	42	28	30
	alevikud	43	26	31
	külad	48	26	26
Rahvus	eestlased	40	29	31
	mitte-eestlased	55	27	18
Vanus	kuni 29-aastased	31	35	34
	30 - 49 aastased	35	36	29
	50 - 64 aastased	47	28	25
	üle 64-aastased	59	11	30
Sugu	naised	46	22	32
	mehed	38	37	25
Haridus	algharidus	45	15	40
	põhiharidus	49	23	28
	keskharidus	42	27	31
	kõrgharidus	41	34	25
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	45	31	24
	1001- 2000 kr	48	25	27
	2001- 3500 kr	38	24	38
	üle 3500 kr	40	38	22

Kange alkoholi tootmine võiks olla riiklik monopol

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		61	18	21
Regioon	Põhja-Eesti	57	22	21
	Kesk-Eesti	68	14	18
	Kirde-Eesti	66	12	22
	Lääne-Eesti	62	17	21
	Lõuna-Eesti	62	18	20
Elukoht	Tallinn	58	23	19
	suured linnad	62	19	19
	väikelinnad	57	18	25
	alevikud	64	20	16
	külad	66	12	22
Rahvus	eestlased	61	19	20
	mitte-eestlased	60	15	25
Vanus	kuni 29-aastased	37	31	32
	30 - 49 aastased	53	24	23
	50 - 64 aastased	69	15	16
	üle 64-aastased	83	4	13
Sugu	naised	60	15	25
	mehed	62	23	15
Haridus	algharidus	75	5	20
	põhiharidus	61	14	25
	keskharidus	60	18	22
	kõrgharidus	61	22	17
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	63	20	17
	1001- 2000 kr	66	12	22
	2001- 3500 kr	63	13	24
	üle 3500 kr	51	36	13

Tuleks edendada karskusliikumist

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		69	10	21
Regioon	Põhja-Eesti	67	11	22
	Kesk-Eesti	68	14	18
	Kirde-Eesti	75	10	15
	Lääne-Eesti	64	12	24
	Lõuna-Eesti	71	8	21
Elukoht	Tallinn	68	12	20
	suured linnad	69	9	22
	väikelinnad	67	13	20
	alevikud	70	5	25
	külad	69	11	20
Rahvus	eestlased	67	10	23
	mitte-eestlased	79	12	9
Vanus	kuni 29-aastased	55	20	25
	30 - 49 aastased	67	10	23
	50 - 64 aastased	74	10	16
	üle 64-aastased	76	4	20
Sugu	naised	69	11	20
	mehed	68	10	22
Haridus	algharidus	76	0	24
	põhiharidus	60	13	27
	keskharidus	68	11	21
	kõrgharidus	72	10	18
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	67	17	16
	1001- 2000 kr	73	6	21
	2001- 3500 kr	64	12	24
	üle 3500 kr	70	11	19

**Koolis peaks olema alkoholiteemalised
tervisekasvatuse tunnid**

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		87	8	5
Regioon	Põhja-Eesti	84	11	5
	Kesk-Eesti	86	7	7
	Kirde-Eesti	92	5	3
	Lääne-Eesti	90	6	4
	Lõuna-Eesti	87	8	5
Elukoht	Tallinn	82	12	6
	suured linnad	89	6	5
	väikelinnad	89	6	5
	alevikud	84	9	7
	külad	91	7	2
Rahvus	eestlased	87	8	5
	mitte-eestlased	87	10	3
Vanus	kuni 29-aastased	81	15	4
	30 - 49 aastased	86	8	6
	50 - 64 aastased	87	7	6
	üle 64-aastased	92	5	3
Sugu	naised	88	8	4
	mehed	84	9	7
Haridus	algharidus	91	0	9
	põhiharidus	90	5	5
	keskharidus	87	8	5
	kõrgharidus	85	11	4
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	87	11	2
	1001- 2000 kr	90	6	4
	2001- 3500 kr	84	9	7
	üle 3500 kr	85	10	5

**Noortele peaks looma rohkem
vabaaja veetmise võimalusi**

		Pooldab	Ei poolda	Ei oska öelda
Keskmiselt		97	1	2
Regioon	Põhja-Eesti	95	1	4
	Kesk-Eesti	97	1	2
	Kirde-Eesti	97	0	3
	Lääne-Eesti	97	2	1
	Lõuna-Eesti	97	1	2
Elukoht	Tallinn	95	1	4
	suured linnad	97	0	3
	väikelinnad	97	2	1
	alevikud	97	1	2
	külad	98	1	1
Rahvus	eestlased	97	1	2
	mitte-eestlased	97	1	2
Vanus	kuni 29-aastased	97	2	1
	30 - 49 aastased	98	0	2
	50 - 64 aastased	96	2	2
	üle 64-aastased	94	1	5
Sugu	naised	97	1	2
	mehed	96	1	3
Haridus	algharidus	95	0	5
	põhiharidus	95	3	2
	keskharidus	96	1	3
	kõrgharidus	96	2	2
Pereliikme kohta kuu netosissetulek	kuni 1000 kr	100	0	0
	1001- 2000 kr	96	2	2
	2001- 3500 kr	97	0	3
	üle 3500 kr	96	1	3

KÜSITLETUD KOGUMI ISELOOMUSTUS

Regiooni järgi* :

Põhja-Eesti	29%
Kesk-Eesti	12%
Kirde-Eesti	8%
Lääne-Eesti	15%
Lõuna-Eesti	36%

Elukoha järgi:

Tallinn	24%
suured linnad	20%
väikelinnad	22%
alevikud	12%
külad	22%

Rahvuse järgi:

eestlased	85%
mitte-eestlased	15%

Vanuse järgi:

kuni 29-aastased	19%
30 - 49 aastased	31%
50 - 64 aastased	26%
üle 64-aastased	24%

Soo järgi:

naised	57%
mehed	43%

Hariduse järgi:

algharidus (kuni 6 kl)	4%
põhiharidus (kuni 9 kl)	14%
keskharidus (k.a keskeriharidus)	56%
kõrgharidus (k.a magister, doktor)	26%

Pereliikme kohta kuu netosissetuleku järgi:

kuni 1000 kr	12%
1001- 2000 kr	38%
2001- 3500 kr	31%
üle 3500 kr	19%

* Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3.tasemel esitatud maakondade grupid:

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond